

Ihuaqijauhimajut Nunalingni Upalungaijautikhantit Aadjiliugaq (CRM)

Apiqquutiit haffumani HIV/AIDS Aanniaqtailiniq,
Iliharniq unalu Nakuutqijahiuqtut ukunani Inuit Nunalit



NAUHIMAJANGIT PARNAIQATIGIIKTUT UKUNANNGAT





Pauktuutit Inuit Women of Canada
1 Nicholas Street, Suite 520
Ottawa, ON K1N 7B7
T: 613-238-3977 or 1-800-667-0749
www.pauktuutit.ca
info@pauktuutit.ca



**DALHOUSIE
UNIVERSITY**

AULADJUTIKHAQ NAINAAQHIMAJUQ

Una unipkaaq takunnaqhuni ilittuqhainingit haffumanit hitamat-ukiungani naunaiqhimajut parnautigiikhutik ukunanngat Pauktuutikkut Inuit Arnait Kanatamiittut, Dalhousie Iliharviguangat, Nunavut Aanniaqtailinirmut unalu Inuulijijiitkut, una Kanatamiunit Nunaqaqaqhimajut AIDS Havaqatigiiktut, una Kantamiunit Inuit HIV/AIDS Havaqatigiiktut (CIHAN) unalu Colorado State Iliharviguangat. Uvani 2015 naunaiqatigiikhimajugut havaqatigiiktut aittuqtauhimajut kiinajamik uvannagat Kanatamiunit Timiqutait haffumanit Aanniaqtailinirmut Qaujiharniq (CIHR) havaanut taidjutiqaqtuq **Ihuaqhihaimajut Nunalingni** Upalungajautikhangit Aadjiliugaq (CRM) haffumanit HIV/AIDS Hiamittailinahuarniq, Iliharniq unalu Nakutqijahiurniq ukunanngat Inuit Nunaliit Pivallianikhanut Parnautikhait haffumanit HIV Hiamittailinahuarniq ukunanngat Nunalingnit Ilauqataujut unalu **Havaqatigiikhutik**.

Una havaaq ilittuqhimajujut ukunanngat hakugiktumik parnautigiiktut unalu angiglikhimavlutik ukunanngat hivullirivlugit tukiliuqhimajut ukunanngat Inuit ikajuqhimajut. Qimilruqhugit inikhautikhangit hivunirivlugit ukunanngat HIV taimaa Inuit ihumaalutigivlugillu avaliqannigittut inuuhimajut qulvahiktumi nunaalit ikajuutainnamik uuminngat ahinut uqalaittunut unalu ahinut hiamittailinahuarniq HIV aanniarut hiamittailinahuarniq, iliharniq unalu nakutqijahiurniq. Tamaita Inuit nunalingni iluani Kanatami aadjiginnigittut, ihumagilluaqtakhatiilitarihimalugit

ilanxit nunaalit amihuujut (ikittuuvlutigluuniit) upalungaiqhimajut niplautigjaamingnit HIV aanniarunmik. Una Nunalingni Upalungajautikhangit Aadjiliugaq (CRM) ingilrutauvluni ikajuutauvluni nunaalit qanuq ihumaliurianginnik upalungaiqhimavlutik munarinahuarlugu haffumanit akiharnaqtuutingit haffuminngatut HIV aanniarut.

Naunaiqatigiiktut havaqatigiiktut atauttimut ihuaqhaivlutik, aulattivilutik, ihivriuqhiivlutik unalu atuqhugillu Inuit-ilittuqhimajangit tukiliutaanit haffumanit CRM. Hivulliqpaaq, havaarihimajaqqut havaqatigiiktut katimaqtigiikhutik numikhimavlugillu hamna CRM ilaqtigiinnaqhugit Inuit uqauhianit, pitquhingit ukpiruhuitingillu. Tuglia, ajuitpiaqut katimaqtigiiktut qimilruqhugit ihuaqhaivlugillu CRM apiqquutikhangit taimaa ikajuqhimagiimi aallanguqtihimavlugit ihuaqhaijangit. Kingullia, qimilruqhugit aulapkaihimajunit CRM pingahut Nunavut nunaalit (Arviat, Kangiqtugaapik, Kugluktuk) pidjarikhijuummirahuaqhugit apiqquut tutqikhimagiimi, kangiqhinnaqhuni pitquhirtut malikhugillu. Taimalu, atuqtut CRM apiqquutingit huli pingahuujunii nunaingni qanuq piniarikhaat hamna CRM ikajuutaujaanganik nalunaiqhinahuaqhutik qanuq nakujumik upalungaiqhimagumik tamainnut nunaalit munarinahuarlugit ukunanngat HIV aanniarut.

HIVUNIKHANGIT HAFFUMANI TITIQQANUT

Una numiktauhimajuq CRM apiqquutit takunnaqhuni iluani titiqqanmi ihumagijaujut atuqhimajukhat iniqaqtumik ilitarijauhimajunit CRM apiqquutainit havaqatigivlugit Inuit nunaalit Kanatami.

Una unipkaaq atuqtakhaunngittuq avalittumik unipkaaq, kihimi hamnauvluni Inuit-ilitturvikhangit ilagijaujuq haffumanit ilitarijauhimajuq CRM.

Ilitturiangani haffumanit CRM qanuq tahapkuat apiqquutit atuqtaujut, atuqtakhatit iniqpiaqhimajuq makpiraaq haffumanit CRM, angmaumajuq uvani: <https://nccr.colostate.edu/order>.

Una Inuit-ilitturvikhangit CRM ikajuutait ilaliutaujut malikhimajangit hitamat ilaliutaujut:

- Hivuniqhuut apiqquutinut:** Una ilitturvikhautainnaq titiqqat hivunirivluniuk hamna HIV aanniarut ilagijaat hivunikheit unipkaaqhimajait hivunikheit. Una ilauqataujumajut kiugialik tutqittiarumajangit uvannagat Inuit uqauhianut, numikhimajut angmaumajut iluani *Pauktuutikkut makpiraalanganik: (Taijajuq "Kangiqvivit: Uqauhit atuqtajut nuliarnikkut pijauvaktut aanniat mikhaagut")*
- Takuunaqtut uuktuutigijangit:** Una aadjiluqhimajut haffumanit uuktuutigijangit ilagijaujukhaq uvunga ilauqatauhimajuq ilitturvikhaat apiqquutit apirijaujut inungnut uuktuqhimalaqtut uvannagat 1-10.
- Unipkaaliuqtuq Apiqquutit:** Una ihuaqhaqhimajuq apiqquutit ilaliutauhimajut ilagivluniuk kiuhimajait unalu titiqqangit uvunga unipkaaliuqtunut. Hamna akuniuvluni ilaliutaujuq haffumanit unipkaaliuqtut titirariangani kiuhimajangit.
- Ilauqataujuq Apiqquutit:** Una ihuaqhaqhimajuq apiqquutit unipkaaliuqtum kiuhimannngittangit. Una aadjiliugaat haffumanit apiqquutit ilaliutaulaaqtut ilauqatauhimajunut taimaa ilauqataujut taigualaqtangit apiqquutit.

Hivuniqhuut uvunga Ihuaqhaqtauhimajut Nunalingnit Upalungajautikhaq Aadjiliugaq (CRM) Apiqqutit haffumani HIV/AIDS Aanniarut Hiamittailiniq, Iliharniq unalu Nakuutqijahiurnirnut ukunanngat Inuit Nunalit

HIVUNIQHUUT UVUNGA ILAUQATAUHIMAJUNUT

Haluu, atira _____ uvanngat [thavagvigijait]. Quanaqqutit angiqhimagavit ilauqataugiami uvunga havaarijaujukhanut. Turaarvigjavut ihumajijaujut Inuit apirijumavlugit haffumani HIV aanniarut hiamittailinkhaa ikajuutikhait, piliriakhat unalu hulidjuhikhangit iluani [nunalingmi humi].

Uumiingat unipkaaliuqtugut hivunirijaujut uvunga HIV aanniarut. *HIV aanniarutaujuq pinirlukpaktut timivit iluanittut taimaa hakuiqtittivagaat aannialiraangat. Inuit aanniarutiqanngittut iluanittut timingmi taimaa hakugitqijauvlutik aannieraangata mamilaaqtut qilamik; Inuit HIV-mik aanniarutiqaraangata taimaa ajuqhautivaktut.*¹ Pauktuutikkut Inuit Arnanait Kanatami (2012). Tukisiviit: Kangiqhiviit? Inuit Nuliarnirnut Aanniaqtailiniq Tukiliutait. D HIV aanniarut nuliarniraangat taimaa turaarviuvaktut aungnut hiamijauvaktut, nainaarianganiluuniit imaa taijauvaktut STBBI. Una tukiqaqhuni taamna HIV aanniarut aittulaaqtangit imaa timingnuta kuhilaaqtut haffuminngatut aungnut, uhup qalangit, unalu uttup kuhirningit. Taimaa angutit HIV aanniarutiqaqqtut nulirnirumik puuqanngittumik, uuminngaluuniit avvautigijut kapinnaqtunik uuminngatut kakinirahuarniq, uuminngaluuniit amaammaktittijuq HIV aanniarut hiamilaaqtut. HIV aanniarut aahiittauq STBBIt taimaa nuliarnirnut turaarviulaaqqtut ulurianaqtut (STI). Ilvit tuhaumajungnaqhijatit Inuit aallatqiinit uluriahujuktut nuliarnirnut turaarviugamik aanniarutinik taivlunigit (STD-nik).

Apiqqutiqaqqtit haffumani hunaugiakhaa HIV aanniarunmik?

Tadja unipkaaliurahuaqtugut.

Ihumajjakhatit haffumani [nunalingmi humi] kiugungni tamaat apiqqutit. Tamaat uqaqhimajatit unipkaaliurnirnut taimaa ahinut uqlalittugut atiillu uqlalittaqqut. Titiraqhimaniaqtavut kiuhimajatit unipkaaliuqtatit. Takujumaguktit titiqqat unipkaarijatit inirungni, uuminngaluuniit taigualaatqatka uqaqhimajatit, naunaiqhimalugillu hunanik puiguqhimagupta.

Naammagijatit taimaa? Aahiinik apiqqutiqaqqtit?

¹ Pauktuutikkut Inuit Arnanait Kanatami (2012). Tukisiviit: Kangiqhiviit? Inuit Nuliarnirnut Aanniaqtailiniq Tukiliutait.

**Uuktuutikhaq: Inuit Ihuaqhijaujut Apiqquutit Nunalingni Upalungaiqhimajut Aadjiliugaq (CRM) haffumani
HIV/AIDS Aanniarut Hiamittailiniq, Ilharniq unalu Nakuuqtqijahiuqtut ukunani Inuit Nunalit**

NUNALINGNI UPALUNGAIQHIMAJUT AADJILIUGAQ UUKTUUTINGIT

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
PIITTUQ	NAITTUQ			NAIVJAKTUQ			PUQTUJUQ		PUQTUNNAK

Unipkaaliuqtip Numigutaa: Inuit Ihuaqhahimajut Apiqquutit Nunalingni Upalungaijautikhangit Aadjiliugaq (CRM) haffumanii HIV/AIDS Aanniarut Hiamittailiniq, Iliharniq unalu Nakuutqijaiurniq Inuit Nunalingnit

CRM APIQQUUTIT UNIPKAALIUQTIPI NUMIGUTAA

Hivuniqhuutingit /Pigiarutikhaq Apiqquut

Apiqquutit	Naunaitkut Unipkaaliuqtip
1. Ukpiruhukpit Inuit iluani nunalingni ihumagivakpat nuliarniq aanniarut turaarviujut unalu aungnut iliurajut uluriahuit ihumaaluutauvakpat? Tutqiqhimalugit.	Una pigiarutikhaq apiqquut unalu atuqtakhaunngittuq ihiiriurnikhanut.

**Nunalingnit Akhurutingit unalu Ilihimamajangit haffumanii Nunalingni Akhurutingit
(Qimilruqtangit Ilangan A & B) <<Apirlinaqtinnagu apiqquutit ilaliutigilugit ilauqataujut uuktuutaanik >>**

Apiqquutit	Naunaitkut Unipkaaliuqtip
2. Aturlugit naahautit uvingga 1 mit 10 mut, qanuq ihumaaluutigijaujuq HIV aanniarut iluani nunalingni? Tutqiqhimalugit ilingnit ihumagijatit.	Ilauqataujuq aturialik titiraqhimajuq uuktuut.
3. a) Tukiliuqhimalugu huup hulijakhautit hanavagaat nunalingni hiamittalinahuariami HIV aanniarunmik ilihainikkut. <<Qilamik kiunngitkumik>> Haffuminngatut, angutit puukhais akiittumik pigumik, nuliarniq aanniaqtailiniq ihiiriugattarlutik, nulianiq aanniaqtailiniq ilihautinit iliharvingnit, hiamittailiniq, nakuutqijahiurniq, HIV/AIDS ilihimavikheit piuujaqtut, taimaittumik	HULIJAKHAQ: Titirarlugit hulijakhat niplautijut kinguani atuqtakhat titiraqhimajut. Kiutaqhimajut hulijakhat niplautijangit iluani apiqquut 3a.
3. b) Qanuraaluk hapkuat hulidjuhiit niplautihimajatit atuqtauvakpat? <<Qilamik kiunngitkumik>> Haffuminngatut, niplautigijatit	

Apiqquutit	Naunaitkut Unipkaaliuqtip
<p>3. c) Upalungaijautikhaqaqqaa inilgit hulijakhanut aturaaqtakhat?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Kiutaaqhimajut hulijakhat niplautijangit iluani apiqquut 3a.</p>
<p><< Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, niplautigijatit <i>hulijakhat</i></p> <p>3. d) Kina hulijakhautit pivikhait?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Kiutaaqhimajut hulijakhat niplautijangit iluani apiqquut 3a.</p>
<p><< Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, nuliarniq aanniaqtailiniq iliharniq unalu/uuminngaluuniit HIV aanniarut hiamittailiniq kivgautijakhaat Inirnikhat, Inulrammiit, uumiinggaaluuniit ukiulingnit ilagijaujut</p> <p>3. e) Hunaujut nakuutqijat ilagiajaujut haffumanii hulidjuhiit?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Kiutaaqhimajut hulijakhat niplautijangit iluani apiqquut 3a.</p>
<p><< Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, niplautigijatit <i>hulijakhat</i></p> <p>3. f) Ilangani haffumanii hulijakhat havattiaqhimaitpa?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Kiutaaqhimajut hulijakhat niplautijangit iluani apiqquut 3a.</p>
<p><< Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, niplautigijatit <i>hulijakhat</i></p> <p>3. g) Pijumajauva hulijakhat pitqigluni? Tutqiqhimalugu.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Kiutaaqhimajut hulijakhat niplautijangit iluani apiqquut 3a.</p>
<p><< Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, niplautigijatit <i>hulijakhat</i></p> <p>3. h) Ilagijakhaat nutaamik hulijakhanit hiamittailinahuariami HIV aanniarut?</p> <hr/>	<p>HULIJAKHAQ: Apirlugu 3h qinngigaluaqtanfir 3a mi.</p>
<p><u>Angiqhimagungni</u>, qanurittumik hulijakhanik?</p> <hr/> <hr/>	

Apiqquutit	Naunaitkut Unipkaaliuqtip
4. a) Tukiliuqhimalugit hunanik atuagait turaarvigijaami ikajuqhimagiamiluuniit HIV aanniaqtailiniq hiamittailiniq inikhalkiQ nunaptingni.	Tamaa kiulimattangit hamna apiqquut. HULIJAQHAQ: Ilauqatauhimajut ilihimajakhaat ajurnarniaqtuq kiugiami.
<<Kiulimaitpat aturlugu hamna>> Haffuminngatut, maligautait haffumanii hingaijaqtunut arnat...	
4. b) Qangaraaluk hamna atuagait atuqtauraaqpakpat?	Tamaa kiulimattangit hamna apiqquut. HULIJAQHAQ: Ilauqatauhimajut ilihimajakhaat ajurnarniaqtuq kiugiami.
5. Aturlugit naahautit uvannaq 1 mit 10 mut, ilihimamavat Inuit haffumanii hulijakhat unalu atuagait niplautigijaraluit? Tutqiqhimalugit ilingnit ihumagijatit.	Ilauqataujut aturlugu uuktuut. Apirilugit tutqittiariangani haffumanii kiuvikhat turaarvigijatit.
6. Tutqiqhimalugu qanuq ihumagijatit Inuit ilihimagumiuk haffumanii hulijakhanut. Haffuminngatut, hivunikhangit, qanuq tunijakhaujut qanuq aturniarumiuk.	Kiutaaghimajut hulijakhat niplautijangit iluani apiqquut 3a.
<<Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, niplautigijatit hulijakhat	
7. Qanuq Inuit ilittuqhimavakpat hulijakhanut?	Kiutaaghimajut hulijakhat niplautijangit iluani apiqquut 3a.
<<Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, niplautigijatit hulijakhat	

<<Ilauqataujuq ilihimajukhaq taimaa inirjuqiliqtut hamna unipkaaliuqtut nutqallagumagumik >>

Hivuliqtioniq (Qimilrunningit Ilangani C)

<<llangani Hivuniqhuut >> Apiriniaqtagit qanuq hivuliqtioniq iluani (nunalingmi humi) ihumagivagaat haffuman HIV aanniarutinut. Hivuliqtinirnut, turaarvigijavut tahapkuat ihiluutigilaqtangit hulingnia haffuman akihautaanit tahapkualu aktuqpagaat nunalingni unalu/uuminngaluuniit ikajuqpaktut tikinnahuaqtaat hivunikhautingit.

Apiqqutit	Naunaitkut Unipkaaliuqtip
<p>8. Aturlugit naahautit uvanna 1 mit 10 mut, qanuq aturluatqijauva HIV hiamittailiniq hivuliqtinut iluani nunalingni?</p> <p>Tutqiqhimalugit ilingnit ihumagijatit.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	Ilaugataujuq aturialik titiraqhimaqjuq uuktuut.
<p><<Pigiaqaqtut ilauqataujut tutqiqhimajakhaat kinalikiaq tautuktangit hivuliqtijuut kiujakhangit >></p> <p>9. Qanuq hivuliqtit iluani nunalingni ikajuqpagaat akhuruahuqtangillu HIV aanniarut hiamittailinirnut hulidjuhiit?</p> <p>Tutqiqhimalugit.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	Kiutaqhimaqjut hulijakhat niplautijangit iluani apiqqut 3a.
<p><<Pigiaqaqtut ilauqataujut tutqiqhimajakhaat kinalikiaq tautuktangit hivuliqtijuut kiujakhangit >></p>	

Nunalingnit Avataa (Qimilrunningit Ilangani D)

Apiqqutit	Naunaitkut Unipkaaliuqtip
<p>10. Qanuq nunalingni mihibijangit haffuman HIV aanniarut?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	Una ilaliutaulaaqtuq nalunaitkutaq ihumaaluutaulaaqtuq.
<p>11. Aturlugit naahautit uvanna 1 mit 10 mut, qanuq ikajuinnarumajut inuit iluani nunalingnit haffuman HIV aanniarut hulidjuhiit mikhaagut?</p> <p>Tutqiqhimalugit ilingnit ihumagijatit.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Ilaugataujuq aturialik titiraqhimaqjuq uuktuut.</p> <p>NAUNAITKUT: Uuktutikhat ilaliutaunngittut iluani ihivirnikhanut; ikajuinnaujuq kiuvikhanut.</p> <p>Kiutaqhimaqjut hulijakhat niplautijangit iluani apiqqut 3a.</p>
<p><< Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, kiuhimajatit hulijakhanit</p> <p><< Huli kiunngitkumik >> Tutqiqhimalugu qanuq nunalingni pivaktut (pijuittulluuniit) ikajuqpagaat HIV aanniarut hulidjuhingit?</p>	

Nunalingni Ilihimamajangit (Qimilurningit Ilangani E)

Apiqquutit	Naunaitkut Unipkaaliuqtip
<p>12. Hunat HIV aanniarut nalunaitkutat tuhagakhat hatqitauvat nunaffingni</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p><< Qilamik kiunngitkumik >> Ilihimajumajugut hapkuat nalunaiktutat haffuman HIV aanniarunmik qanuq nalunaiktutaqqaqqa atuqtauvaktunik haffumunga HIV aanniarunmut?</p>	
<p>13. Qanuq ihumagijatit nunaqtigiiktut ilihimavat haffuman HIV aanniarup mikhaagut? Tutqiqhimalugit.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p><< Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, naalanngittut, ikpigijangit unalu hiamigutaujunik?</p>	
<p>14. Qanuq Inuit iluani nunalingni naunaiqpaktut haffuman HIV aanniarunmi?</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p><< Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, qaritaujakkut, munaqhiqarvik, takunnaqtut naunaitkutat, iliharvik, munaqhit, taaktit, Munaqhiqarvingmi Nunalit Kivgaqtuijit</p>	
<p>15. Nalunaitkutaqaqtut, haffuminngatut naahautaa haffuman HIV aanniarunmik pilaqvivat hatqitauvat iluani aviktuqhimajumi/nunallaanmi?</p> <hr/> <p><u>Angirungni, humit? Qanurittuniglu?</u></p> <hr/> <hr/>	<p>Tamaat kiulimattangit hamna apiqquut.</p> <p>HULIJAQHAQ: Ilauqatauhimajut ilihimajakhaat ajurnarniaqtuq kiugiami.</p>

Avataita haffuman Hiamittailinahuarniq Akhuurutingit (ikaarnigut, manit, Inuit iningit, taimaitumik...) (Qimilurningit Ilangani F)

Apiqquutit	Naunaitkut Unipkaaliuqtip
<p>16. Hunauvat nunaqtigiiktut ihumagijangit haffumanikajurahuaqtangit HIV aanniarutit hulidjuhiit?</p> <hr/> <hr/> <p><< Qilamik kiunngitkumik >> Haffuminngatut, Inuit kivgaqtuivakpat ikaarningit uuminngaluuniit katimapkaivikhangit?</p>	<p>Avaliqanngittuq nunaqtigiiktut ihumagijangit.</p>

Apiqquutit	Naunaitkut Unipkaaliuqtip
<p>17. Ilihimavigit tukhiutikhainit ikajuutikhaq uuminngaluuniit hulijakhautikhainit upalungajaut titiraqhimagut ikajuqhimagiangani HIV aanniarut hiamittailinirnut?</p> <p>Angirungni, tutqiqhimalugu.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p><< <i>Qilamik kiunngitkumik</i> >> Ilauqatauvaktut nunalingni hulijakhanut., nuliarniq Aanniaqtailinirmut uuktuqpaktangit, nuliarniq Aanniaqtailinirmut iliharniq, ilaliutigijangit akhuurahuaqqtut turaarvigaangani HIV aanniarut; nuliarniq Aanniaqtailinirmut naunaiqtut</p>	<p>Tamaat kiulimattangit hamna apiqquut.</p> <p>HULIJAKHAQ: Ilauqatauhimajut ilihimajakhaat ajurnarniaqtuq kiugiami.</p> <p>Kiunngitkungni aturlugu hamna.</p>
<p>18. Ilihimajatit hapkuat hulidjuhiit tautukhimajangit qanuq ilitturnaqtut ilitturnanngittulluuniit?</p> <hr/> <p><u>Angiqhimagungni</u>, tahapkuat kiuniviniit atuqtauvakpat aallannguqtiriangani?</p> <hr/> <hr/> <p><< <i>Qilamik kiunngitkumik</i> >> Haffuminngatut, kiuhimajatit hulidjuhiit</p>	<p>Tamaat kiulimattangit hamna apiqquut.</p> <p>HULIJAKHAQ: Ilauqatauhimajut ilihimajakhaat ajurnarniaqtuq kiugiami.</p> <p>Kiutaqhimajut hulijakhat niplautijangit iluani apiqquut 3a.</p>
<p>19. Inuit nunaptingni niplautigivagaat HIV aanniarut? Huurmi niplautigivait huurmiluuniit niplautigijuittangit?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Atunngittuq ihivriurnikhanut.</p> <p>Una apiqquutit hivunigijaat ilittupkainahuarangianni ihumagijaujut ihumaaluutinut.</p>
<p>20. Ilagijumajatit hunanik ilagajaunngittunik?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>21. Ilauqataujumavit ilagijunut turaarviugiami HIV aanniarut nunaffingni?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

CRM APIQQUUTIT – ILAUQATAUJUQ NUMIGUTAA

Hivuniqhuit / Hivunigijakhaq Apiqquut

1. Ukpiruhukpit Inuit iluani nunalingni ihumagivakpat nuliarniq aanniarut turaarviujut unalu aungnuit iliurajut uluriahuitit ihumaaluutauvakpat? Tutqiqhimalugit.

Nunalingni Akhurutaujut unalu Ilihimamajangit haffumanit Nunalingnit Akhururingit

2. Aturlugit naahautit uvanna 1 mit 10 mut, qanuq ihumaaluuqjauq HIV aanniarut iluani nunalingni? Tutqiqhimalugit ilingnit ihumagijatit.
3. a) Tukiliuqhimalugu huup hulijakhautit hanavagaat nunalingni hiamittailinahuariami HIV aanniarunmik ilihainikkut.
<<Ihumagilugit hapkuat hulijakhat aturumaarmijatit hivunngani>>
b) Qanuraaluk hapkuat hulidjuhiit niplautihimajatit atuqtauvakpat?
c) Upalungaijautikhaqaqqa inilgit hulijakhanut aturaaqtakhait?
d) Kina hulijakhautit pivikhait?
e) Hunaujut nakuutqijat ilagiajujut haffumanit hulidjuhiit?
f) Ilangani haffumanit hulijakhat havattiaqhimaitpa?
g) Pijumajauva hulijakhat pitqigluni? Tutqiqhimalugu.
h) Ilagijakhaat nutaamik hulijakhanit hiamittailinahuariami HIV aanniarut?
4. a) Tukiliuqhimalugit hunanik atuagait turaarvigijaami ikajuqhimagijamiluuniit HIV aanniaqtailiniq hiamittailiniq inikhalik nunaptingni.
b) Qangaraaluk hamna atuagait atuqtauraaqpakpat?
5. Aturlugit naahautit uvanna 1 mit 10 mut, ilihimamat Inuit haffumanit hulijakhat unalu atuagait niplautigijaraluit?
6. Tutqiqhimalugu qanuq ihumagijatit Inuit ilihimagumiuk haffumanit hulijakhanut. Haffuminngatut, hivunikhangit, qanuq tunijakhajut qanuq aturniarumiuk.
7. Qanuq Inuit ilittuqhimavakpat hulijakhanut?

Hivuliqtunirnut

8. Aturlugit naahautit uvanna 1 mit 10 mut, qanuq aturluatqijauva HIV hiamittailiniq hivuliqtinut iluani nunalingni?
9. Qanuq hivuliqtit iluani nunalingni ikajuqpagaat akhuurahuaqtangillu HIV aanniarut hiamittailinirnut hulidjuhiit? Tutqiqhimalugu.

Nunalingni Avataita

10. Qanuq nunalingni mihigijangit haffumanit HIV aanniarut?
11. Aturlugit naahautit uvanna 1 mit 10 mut, qanuq ikajuinnarumajut inuit iluani nunalingnit haffumanit HIV aanniarut hulidjuhiit mikhaagut? Tutqiqhimalugu ihumagijatit.

Nunalingni Ilihimamajangit

12. Hunat HIV aanniarut nalunaitkutat tuhagakhat hatqitauvat nunaffingni?
13. Qanuq ihumagijatit nunaqatigiiktut ilihimavat haffumani HIV aanniarup mikhaagut?
14. Qanuq Inuit iluani nunalingni naunaiqpaktut haffumani HIV aanniarunmi? Tutqiqhimalugit.
15. Nalunaitkutaqaqtut, haffuminngatut naahautaa haffumani HIV aanniarunmik pilaqvat hatqitauvat iluani aviktuqhimajumi/nunallaanmi?

Ikajuutikhangit haffumani Hiamittailinirnut Akhuurutingit (ikaarnirnut, maningnut, Inuit inikhautaat, taimattumik)

16. Hunauvat nunaqatigiiktut ihumagijangit haffumani ikajurahuaqtangit HIV aanniarutit hulidjuhiit?
17. Ilihimavigit tukhiutikhainit ikajuutikhaq uuminngaluuniit hulijakhautikhainit upalungaijaut titiraqhimajut ikajuqhimiangani HIV aanniarut hiamittailinirnut? Tutqiqhimalugu angiruvit.
18. Ilihimajatit hapkuat hulidjuhiit tautukhimajangit qanuq ilitturnaqtut ilitturnanngittulluuniit?
19. Inuit nunaptingni niplautigivagaat HIV aanniarut? Huurmi niplautigivait huurmiluunniit niplautigijuittangit?
20. Ilagijumajatit hunanik ilagiajaunngittunik?
21. Ilauqataujumavit ilagijunut turaarviugiami HIV aanniarut nunaffingni?

ILITARIJAUJUT

Huli quviahukhimajugut amihuujut parnautigiiktut avvautigiivilutik ajuinngit naunaiqhuta havaanut ilagivlutik ilauqatigiiktut ajuittut katimaqtigiiktut, nunalngni ihivrierqtauhimajut unalu nunalngni ihivrierqahutik. Havaarijavut ajurnannnginniaraluaqhuni ikajurluaqhimanngitpata. Una havaarijavut ajurnaittumik ikajurluaqhimagamik uvanngat Kanatamiunit Timiqutait haffumaní Aanniaqtailinirmut Naunaiqtit (CIHR).

Hivulliqtiujut Qimilruqtiujut

Audrey Steenbeek, Dalhousie Iliharvigjuangat, Halifax, NS
Tracy O'Hearn, Pauktuutikkunni Inuit Arnait Kanatamiittut, Ottawa, ON

Havaanut Havaqatigiiktut

Ashlee-Ann Pigford, Dalhousie Iliharvigjuangat / Pauktuutikkunni Inuit Arnait Kanatamiittut, Ottawa ON
Barbara Plested, Colorado State Iliharvigjuangat, Fort Collins, CO, USA
Diane Sammurtock, Nunavut Aanniaqtailiniq unalu Inuliqijitkut, Arviat, NU
Igah Sanguya, Nunavut Aanniaqtailiniq unalu Inuliqijitkut, Kangiqtugaapik, NU
Janet Curran, Dalhousie Iliharvigjuangat, Halifax, NS
Jenny Rand, Dalhousie Iliharvigjuangat, Halifax, NS
Manager, Aanniaqtailinirmut Piliriakhat unalu Atuagait, Pauktuutikkunni Inuit Arnait Kanatamiittut, Ottawa ON
Marni Amirault, Kanatamiunit Nunaqaqaqhimajut AIDS Havaqatigiiktut, Halifax, NS
Pamela Jumper-Thurman, Colorado State Iliharvigjuangat, Fort Collins, CO, USA
Renee Masching, Kanatamiunit Nunaqaqaqhimajut AIDS Havaqatigiiktut, Halifax, NS
Rosie Kagak, Nunavut Aanniaqtailiniq unalu Inuliqijitkut, Kugluktuk, NU
Sherry Kadlun, Nunavut Aanniaqtailiniq unalu Inuliqijitkut, Kugluktuk, NU
Sipporah Enuaraq, Pauktuutikkunni Inuit Arnait Kanatamiittut, Ottawa, ON

Kanatamiunit Inuit HIV/AIDS Ikajuqatigiiktut

Harry Adams, Inugiaqtumi nunalit kivgaqtuijuq, Montréal, Quebec
Obed Anoee, Arviat, Nunavut
Annie Buchan, Kitikmeot Inuit Katudjiqatigii, Nunavut
Peggy Day, Inuvialuit Aviktuqhimagumi Timiqutait, Nunatsiarmi
Travis Ford, Nunatsiavut Kavamangit, Newfoundland unalu Labrador
Igah Sanguya, Kangiqtugaapik, Nunavut

Ajuittut Katimaqtikiitut

Dr. Sarah Flicker, York Iliharvigjuangat, Toronto, ON
Andrea Monahan, Nunavut Aanniaqtailiniq unalu Inuliqijitkut, Iqaluit, NU
Peggy Day, Inuvialuit Aviktuqhijunut Timiqutiit, Nunatsiarmi
Namaste Marsden, Nunaqaqaqhimajut Aanniaqtailinirmut Naunaiqtigiiktut Aulapkajit (AHRNetS), Victoria, BC
Ed Bennett, Kanatamiunit Nunaqaqaqhimajut AIDS Havaqatigiiktut, Vancouver, BC
Carrie Martin, Montreal Arnat Qimaaviat, Montreal, QC
Joan Killulark, Nunavut Aanniaqtailiniq unalu Inuliqijitkut, Qamanittuaq, NU
Rick Kotowich, Nunaqaqaqhimajut Aanniaqtailinirmut, Regina, SK

IKAJUUTIT

Canadian Aboriginal AIDS Network (2012). Assessing Community Readiness & Implementing Risk Reduction Strategies

- Manual. <http://caan.ca/wp-content/uploads/2012/05/CR-manual-eng.pdf>
- Workbook. <http://caan.ca/wp-content/uploads/2012/05/CR-workbook-eng.pdf>

Pauktuutit Inuit Women of Canada (2012). *Tukisiviit*: Do you understand? Inuit Sexual Health Glossary of Terms.
<https://www.pauktuutit.ca/project/tukisiviit-understand-revised-dialect/>

Plested, B.A., Jumper-Thurman, P., & Edwards, R.W (2016). *Community Readiness Manual*, The National Center for Community Readiness, Colorado State University, Fort Collins, Colorado. <https://nccr.colostate.edu/order>

